

Australian Embassy

Vietnam

Học viện Chính trị quốc gia
Hồ Chí Minh

ĐỊA CHÍNH TRỊ VÀ THAY ĐỔI CÁN CÂN QUYỀN LỰC Ở KHU VỰC CHÂU Á. HÀM Ý ĐỐI VỚI VIỆT NAM

GEOPOLITICS AND THE CHANGING BALANCE OF POWER IN ASIA. IMPLICATIONS FOR VIETNAM

*Giáo sư Joseph M. Siracusa
Phó Giáo sư Alexey D. Muraviev
Đại học Curtin*

Hà Nội, ngày 21 tháng 03 năm 2024

VAI TRÒ QUAN TRỌNG CỦA CHÂU Á

Theo bất kỳ tiêu chuẩn nào, **hiện tại, châu Á đang có tầm ảnh hưởng quan trọng đến toàn thế giới về mặt kinh tế, chính trị, chiến lược và văn hóa** với mức độ chưa từng có ở thời hiện đại và điều này chắc chắn thu hút sự quan tâm của chúng ta.

VAI TRÒ QUAN TRỌNG CỦA CHÂU Á

Lần đầu tiên trong thời hiện đại, châu Á không bị các cường quốc bên ngoài thống trị và ba quốc gia châu Á là cường quốc thế giới.

Sự vươn lên của châu Á có thể chuyển dịch quyền lực toàn cầu, với quá trình “Tây hóa” được thay thế bằng quá trình “Đông hóa”, đặt ra nghi hoặc về sự thống trị của phương Tây và tương lai của mối quan hệ giữa Hoa Kỳ và châu Á. Liệu điều này sẽ dẫn đến hợp tác hay xung đột, và các cường quốc châu Á có thể thỏa hiệp để cùng nhau tồn tại không?

Đây là một số vấn đề then chốt hiện nay, nhưng không thể phủ nhận rằng **châu Á hiện là khu vực trong đó những cuộc cạnh tranh giữa các cường quốc quan trọng sẽ quyết định diễn biến tương lai của thế giới.**

TẦM ẢNH HƯỞNG KINH TẾ VÀ QUÂN SỰ CỦA CHÂU Á ĐANG TĂNG LÊN

Tăng trưởng kinh tế và quân sự

Sự vươn lên của nền kinh tế châu Á đã thúc đẩy tầm ảnh hưởng về chính trị và chiến lược, với chi tiêu quốc phòng tăng lên nhanh chóng trong khu vực.

Chi tiêu cho quân sự

Khu vực chỉ đứng thứ hai sau Trung Đông trong hoạt động mua thiết bị quốc phòng, trong đó Trung Quốc chi tiêu cho quân sự nhiều nhất, tiếp theo là Nhật Bản, Hàn Quốc, Ấn Độ, Đài Loan và nhiều quốc gia châu Á khác.

Vấn đề an ninh

Những mối đe dọa an ninh nghiêm trọng đáng chú ý gồm có cuộc khủng hoảng hạt nhân trên bán đảo Triều Tiên, căng thẳng eo biển Đài Loan, xung đột Ấn Độ-Pakistan, tranh chấp lãnh thổ trên Biển Đông.

Điểm nóng an ninh toàn cầu

Đông và Nam Á là trung tâm của nhiều mối đe dọa an ninh trên thế giới, kèm với đó là vấn đề vũ khí hạt nhân và năng lực sản xuất nhanh chóng loại vũ khí này.

Cần xây dựng thể chế

Khu vực này thiếu các cơ chế quốc tế vững chắc để giải quyết căng thẳng, điều này chỉ ra lỗ hổng trong mức độ tham gia quản trị trên toàn cầu.

Kêu gọi chia sẻ quyền lực

Ủng hộ việc công nhận châu Á đang có vị thế cao hơn trên toàn cầu, khuyến khích phương Tây, đặc biệt là Hoa Kỳ, chia sẻ quyền lực ra quyết định trên bình diện quốc tế.

QUÁ TRÌNH “CHÂU Á HÓA CHÂU Á”

Những liên kết về kinh tế, tài chính và thương mại đang gắn kết Châu Á chặt chẽ hơn bao giờ hết đã sản sinh ra một **hình thức mới của Bản sắc xuyên Á**. Hình thức này không chỉ dựa trên **kinh nghiệm thuộc địa chung**, mà quan trọng hơn là dựa trên **cảm giác thành công và tự tin mới** bắt nguồn từ **sự tăng trưởng vượt bậc** diễn ra trong khu vực kể từ những năm 1960.

CHÂU Á CÓ ĐỘC NHẤT VÔ NHỊ?

Cuộc thảo luận về **quá trình châu Á hóa của châu Á** và mức độ mà chúng ta có thể coi châu Á là một đơn vị phân tích hữu ích đặt ra câu hỏi then chốt: Liệu chúng ta có thể và nên coi lục địa này như **một thực thể đặc biệt và thậm chí độc nhất**, một thực thể có khả năng **thách thức nhiều giả định** dễ hiểu về sự phát triển kinh tế, chính trị và xã hội phương Tây hay không.

CHÂU Á CÓ ĐỘC NHẤT VÔ NHỊ? (CÓ)

Di sản riêng biệt của châu Á

Những giá trị và thể chế khác biệt của châu Á tác động đến nhiều mặt trong cuộc sống, hình thành nên một quan điểm xã hội độc đáo.

Phản đối sự đồng thuận của phương Tây

Sự hoài nghi phổ biến ở châu Á đối với các tiêu chuẩn kinh tế và chính trị phương Tây, với sự ưu tiên cho các cách tiếp cận bản địa.

Châu Á như một mô hình tăng trưởng

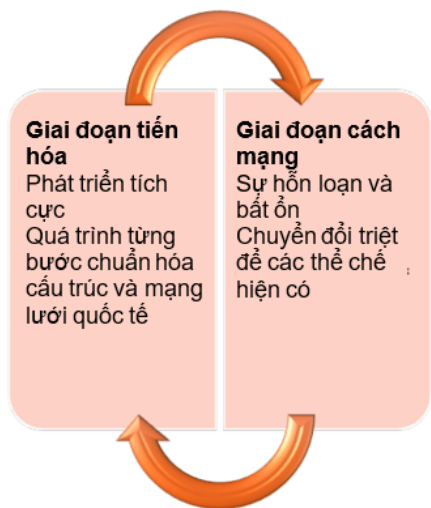
Các chiến lược phát triển của châu Á mang lại những góc nhìn quý giá cho các khu vực đang phát triển khác trong việc đạt được tăng trưởng kinh tế dài hạn.

Khái niệm Cộng đồng châu Á

Các cuộc đối thoại gần đây đưa ra đề xuất về Cộng đồng châu Á, nhằm hướng tới hội nhập khu vực sâu rộng hơn, đồng thời công nhận việc cần phải lập kế hoạch kỹ lưỡng.

KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH

Thế giới đang đi qua **giai đoạn tiến hóa**.

Biểu đồ: Sự phát triển của các xu hướng lớn

Sự chuyển đổi hiện nay đang diễn ra ở ba cấp độ:

- Sự chuyển đổi của hệ thống quốc tế theo Hòa ước Westphalia đã từng được thiết lập.
- Chúng ta đang chứng kiến sự chuyển đổi trong quan hệ giữa nhà nước với nhà nước (sự thay đổi trật tự quốc tế).
- Chúng ta đang chứng kiến sự chuyển đổi hệ thống chính trị của một số quốc gia.

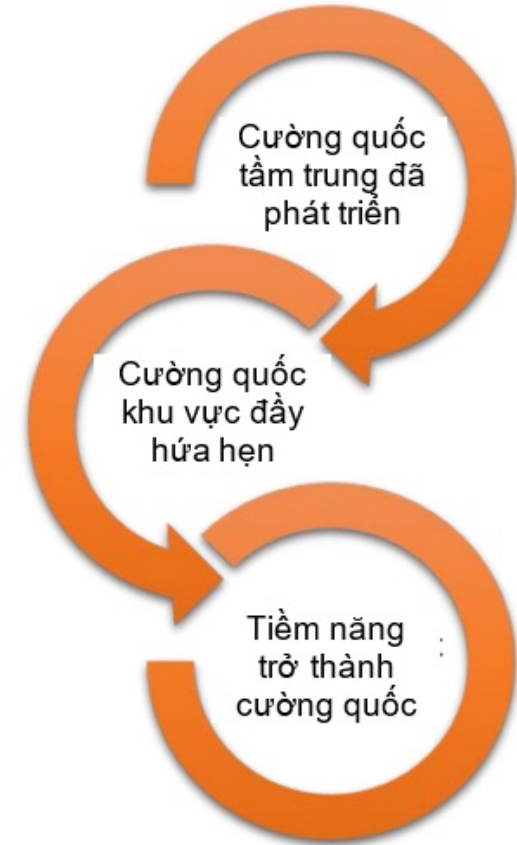

Việt Nam nên xây dựng đánh giá thực tế của riêng mình về diện mạo tương lai của giới tinh hoa chính trị ở cả các trung tâm có tầm ảnh hưởng về địa chính trị toàn cầu (Washington, Bắc Kinh, Moscow, Brussels) cũng như các trung tâm khu vực ở châu Á và rộng hơn nữa.

KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH

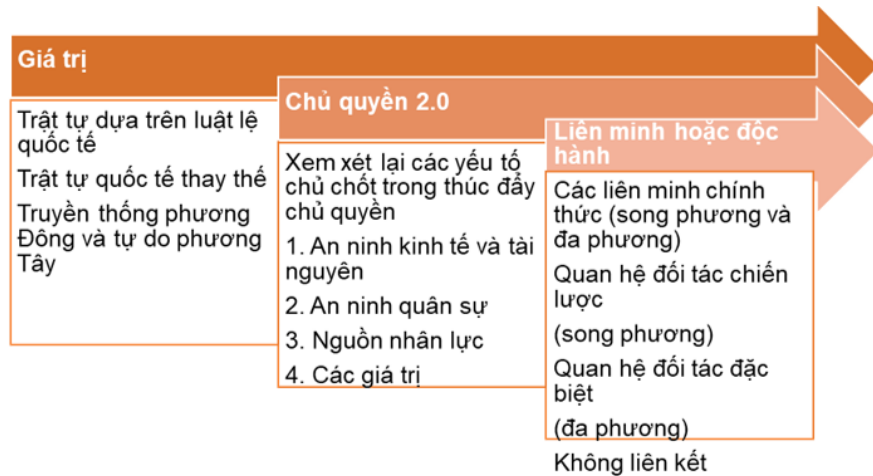
- Châu Á đã trở thành tâm điểm trong sự thay đổi cán cân quyền lực toàn cầu.
- Trong 10 đến 15 năm tới, Việt Nam sẽ phải đối mặt với một số vấn đề nan giải về chiến lược, từ đó sẽ hình thành nên các quyết định chính sách từ ngắn đến dài hạn.
- Mỗi lựa chọn về vị thế trên cần được xem xét trong bối cảnh Việt Nam (mục tiêu chiến lược trung và dài hạn) so với khả năng hiện có và tiềm năng của mình.

Xác định vị thế chiến lược của Việt Nam trong tương lai

KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH

1. Lựa chọn chiến lược cốt lõi là xem xét **quyền tự chủ chiến lược của đất nước**: Nó có ý nghĩa gì đối với Việt Nam? Liệu Việt Nam có quan tâm tới nó không (ưu và nhược điểm)? Các lựa chọn thay thế tiềm năng là gì?

Biểu đồ: Giải quyết một số lựa chọn chiến lược trong tương lai của Việt Nam

2. Đi liền với đó là **vấn đề nan giải về thỏa hiệp chiến lược** như một yếu tố hình thành chính sách đối ngoại và chiến lược quốc gia.

3. Một vấn đề nan giải cốt lõi tiềm tàng khác cần được xem xét là **quan điểm của Việt Nam về các giá trị, chuẩn mực và quy tắc quốc tế**

Biểu đồ: Tình trạng khủng hoảng của thể chế và chuẩn mực

KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH

Nếu bài viết này được coi là ***một tài liệu có thể hiện thực hóa***, thì những kết quả phân tích có trong bài viết sẽ trở thành một trong những nguồn tài liệu tham khảo cho thế hệ các nhà tư tưởng chiến lược và nhà lãnh đạo tương lai của Việt Nam không?

THANK YOU!

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

